

Amsterdam Airport Area

AAA Studiereis 2018

Parijs

12-14 september

Introductie

De jaarlijkse studiereis van Amsterdam Airport Area (AAA) is gericht op het leren van concurrerende buitenlandse regio's op het gebied van logistiek, governance en gebiedsontwikkeling. Na de reizen naar o.a. Londen, Berlijn, Stockholm, Istanbul, Frankfurt is er voor 2018 besloten om naar Parijs te gaan.

Doel van de reis

De AAA studiereis is niet gericht op matchmaking of promotie, maar op het *leren* van ontwikkelingen in andere regio's. Tijdens ons bezoek zijn we dieper ingegaan op een aantal economische pijlers van de metropool Parijs om de verschillende facetten van ontwikkeling te bekijken en te vergelijken met onze eigen regio. De informatie uit de studiereis dient als benchmark, en tevens als bron van inspiratie voor onze eigen dagelijkse praktijk.

Delegatie

Voor deze studiereis zijn bestuurders, directeuren en anderszins betrokkenen bij gebieds-, luchthaven- en/of vastgoedontwikkelingen in de Metropoolregio Amsterdam uitgenodigd. Partijen die elkaar tegenkomen bij complexe ruimtelijke opgaven en een collectief belang hebben bij het verwerven en delen van kennis over het internationale speelveld waarin zij opereren. Dit jaar waren er veel nieuwe deelnemers uit zowel de overheid als het bedrijfsleven, wat ook zorgde voor een nieuwe dynamiek.

Bij iedere studiereis proberen we uit de voorbereidende gesprekken, de presentaties en het verloop van de studiereis te destilleren wat een stad of regio nu uniek maakt, wat kenmerkend is en waarmee het zich onderscheidt van andere metropoolregio's.

Waarom Parijs?

Parijs vormt op alle aspecten dé hub voor Europa en is in omvang niet te vergelijken met de MRA . Hoewel Parijs op alle vlakken veel groter is dan de MRA (bijv. oppervlakte en inwonersaantal) dealt het wel met dezelfde problemen: een groeiende bevolking, (betaalbare) woning schaarste , transport, infrastructuur, etc). Genoeg reden om te kijken hoe Parijs met dit soort vraagstukken omgaat.

Samenvatting van de reis

Na de treinreis per Thalys naar Parijs begonnen we met een context van de stad door Nederlandse Parijsenaar Wilfred de Bruijn. Sinds 2003 woont hij in Parijs waar hij bibliothecaris is van de Fondation Custodia en bekend werd bij o.a. De Wereld draait Door als tafelheer nadat hij in elkaar werd geslagen in de buitenwijken van Parijs vanwege anti-homo geweld.

Hij schetst een politiek en sociaal cultureel Parijs die een perfecte basis en leidraad blijkt te zijn voor de programma-onderdelen die de dagen erop volgen. Een Parijs waar men zwaar hecht aan een duidelijke organisatie structuur en waarbij men zich strikt houdt aan de rol die men toebedeeld krijgt. Zo geeft Wilfred aan dat de AAA delegatielijst, die op alfabetische wijze is opgesteld, anders zou worden gedaan in Parijs. Hier zou deze uiteraard op hiërarchische volgorde worden opgesteld, wat de volgende dag duidelijk werd bij het formele bezoek aan Metropole du Grand Paris, waarbij alle delegatieleden een naambordje hadden en men was ingedeeld naar zwaarte van functie.

Ook zal er door de directeur van Hubstart Paris geen koffie worden ingeschonken, dat hoort niet bij haar functie. Discussiëren met je meerdere op de directe en informele manier waarop Nederlanders dit gewend zijn, kent men niet. Verder krijgen we bij het bezoek aan de luchthaven op Charles de Gaulle tijdens de vier presentaties over de airport (respectievelijk: de nieuwe terminal 4, een algemene presentatie over CDG, de vastgoed- en gebiedsontwikkeling en Hubstart Paris) al een voorproefje van de complexiteit van de bestuurlijke governance, maar deze wordt nog beter zichtbaar bij het volgende programma onderdeel: Metropole du Grand Paris.

Kort na zijn aantreden, om precies te zijn op 26 juni 2007, lanceerde de Franse president Nicolas Sarkozy het idee van 'Grand Paris'. De Franse hoofdstad moet weer groeien en meer samenhang vertonen, was zijn boodschap. De verdeling van Parijs en haar 12.3 miljoen inwoners en met name het besturen er van, is gerust complex te noemen. Zo vindt governance plaats door Ile-de-France Regional Council, de stad Parijs, Metropole du Grand Paris maar ook door de Franse regering. De metropool omvat 131 (!) deel gemeenten, zwaar verdeeld in het arme en linkse, oostelijke gedeelte en het rijkere, rechtse deel. Het Franse centrale dirigisme versus het Nederlandse poldermodel. Het Franse begrip voor grote gebaren tegenover de zuinige Nederlandse verdelende rechtvaardigheid. En er zijn institutionele factoren. Frankrijk kent een lokaal belastingstelsel dat het mogelijk maakt infrastructuur vóór te financieren, zoals het nieuwe Grand Paris Express – een metrolijn rondom Parijs. In Nederland moet ook de Amsterdamse Metropoolregio voor alles van enige financiële omvang naar Den Haag.

Na een dag vol presentaties kregen we een rondwandeling door de Rive Gauche, een voormalig industrie en rail gebied, in het Zuid-Oosten van de stad waar we begonnen bij STATION F, de grootste start-up campus van Europa. Op 29 juni 2017 vond de officiële opening plaats van de in Parijs, in bijzijn van Emmanuel Macron, Anne Hidalgo, burgemeester van Parijs, en 2.000 andere genodigden. Station F is een privaat initiatief van Xavier Niel, ondersteund door de Franse staat en de stad Parijs.

Xavier Niel stelde in 2012 voor om de Halle Freyssinet, gelegen aan het spoor bij het Gare d'Austerlitz, die de gemeente Parijs gepland

had af te breken, te laten renoveren door de architect Jean-Michel Wilmotte en er de grootste startup campus ter wereld van te maken. Het gerenoveerde pand werd omgedoopt tot Station F, naar de oorspronkelijke architect Eugène Freyssinet.

Station F, met een totaal oppervlak van zo'n 34.000 vierkante meter in het 13e arrondissement van Parijs is niet zomaar een incubator. Het geheel biedt ruimte aan 3500 ondernemers van -zo is het uiteindelijk doel- 1.000 start-ups, en dient als een campus, waar start ups elkaar kunnen ontmoeten en alles kunnen vinden wat ze nodig hebben om door te groeien; 650 m2 aan workshopruimte met industriële machines, 3000+ werkstations, maar ook praktische dingen als een restaurant. Onder de

partners zijn grote internationale namen te vinden zoals Facebook, Microsoft, BNP Paribas en Thales.

Het programma op de vrijdag startte bijzonder vroeg, om 4.30 om een bezoek te brengen aan de grootste versmarkt van Europa: Rungis. Ruim dertig jaar geleden verhuisden de beroemde Parijse Hallen (Les Halles), die al sinds 1183 in het centrum van Parijs waren gevestigd, naar het handelsterrein Rungis even buiten de stad. De groente- en fruithandel start op Rungis 's ochtends om 5 à 6 uur en loopt tot 11 uur. Het groente- en fruitaanbod op de groothandelsmarkt is grotendeels van Franse origine. Uit Nederland komen o.a. tomaten, komkommers, paprika's en spruiten.

Als laatste onderdeel van het programma gingen we naar Paris Region Entreprise – de officiële investment agency van Parijs. Ook hier moesten we aan de introductie van Wilfred de Bruijn denken; hij had ons al voorspeld dat onze Parijse 'concurrent' zich afwachtend zou opstellen, niet goed wetende wat we met ons bezoek voor ogen hebben. En ook dat klopte; ze hadden geen presentatie voorbereid en reageerden behoudend op onze vragen.

Al met al een waardevol bezoek aan Parijs, waarbij we zowel concrete inspiratie hebben kunnen opdoen als tussen de regels hebben geproefd hoe er wordt bestuurd en zaken wordt gedaan in de Parijse regio.